

FILOZOFIA

Praca dla uczniów z klasy I Technikum po podstawówce

Temat do zapisania do zeszytu: „Jak poznawać świat rzeczy? Realizm metafizyczny Arystotelesa”

- **WPROWADZENIE:**

Szczęść Boże. Witam! Dziękuję za nadesłane prace z Platona i czekam jeszcze na spóźnialskich z Oborny Sokratesa! Na ostatniej lekcji uzupełniliśmy wiedzę na temat Sokratesa i poznaliśmy wybitnego filozofa – ucznia Sokratesa – Platona. **Dzisiaj zajmiemy się trzecim z kolei wielkim filozofem starożytności, którym był Arystoteles.**

Najpierw zapraszam was do zapoznania się z jego krótką biografią i wykonania poleceń.

- **Ćwiczenie 1: Przeczytaj życiorys Arystotelesa i uzupełnij tekst luk.**

Arystoteles żył w latach **384 – 322 p.n.e.** Pochodził z rodziny medyków, jego ojciec był nadwornym lekarzem króla macedońskiego. Arystoteles urodził się i wychował na **Półwyspie Trackim**. Jako młodzieniec przybył do Aten i został uczniem Platona. Przebywał w Akademii aż do śmierci swojego mistrza, później zaś udał się do Assos w Azji Mniejszej. W 343 r. p. n. e. Filip Macedoński uczynił Arystotelesa nauczycielem młodego Aleksandra, późniejszego władcy Grecji. Kiedy jednak Aleksander Wielki ruszył na Azję, Arystoteles uznał, że naruszył on najważniejsze zasady, które mu wpajał i opuścił króla. Wrócił do Aten i w Likeionie założył słynną „szkołę perypatetycką”. Nazwa prawdopodobnie pochodzi od zwyczaju filozofów, który polegał na chodzeniu w trakcie dyskusji. Pod koniec życia z powodu ruchu antimacedońskiego udał się do Chalkis i tam zmarł. Arystoteles był filozofem, który zajmował się niemal każdą dziedziną wiedzy, więc jego dorobek i wkład w kulturę, sztukę i naukę europejską jest ogromny. Najważniejszymi zachowanymi filozoficznymi pismami Arystotelesa są dialogi „**Protretyk**” i „**O filozofii**”. Najistotniejszymi dziełami z zakresu logiki są „**Analityki**” (o wnioskowaniu i dowodzeniu) i „**Topika**” (o sztuce sporu). Zachowały się również jego pisma z dziedziny fizyki i metafizyki. Bardzo istotne są natomiast teksty dotyczące polityki i etyki: „**Etyka nikomachejska**”, „**Polityka**”. Filozof stworzył też podwaliny wiedzy teoretycznoliterackiej w dziele „**Poetyka**”.

Przeczytaj tekst jeszcze raz i uzupełnij tekst luk.

Arystoteles żył w latach.....(lata życia). Jako młodzieniec przybył do.....(nazwa miasta) i został uczniem.....(imię filozofa). Zasłynął z wielkiej wiedzy, dlatego też został nauczycielem.....(jakiego króla). Po powrocie do Aten założył tzw.....(podaj nazwę szkoły). Do najważniejszych pism i dzieł Arystotelesa zaliczamy: (podać wszystkie dzieła i pisma).....
.....Zmarł w.....(gdzie)

Uzupełniony tekst luk należy wkleić luz przepisać do zeszytu!

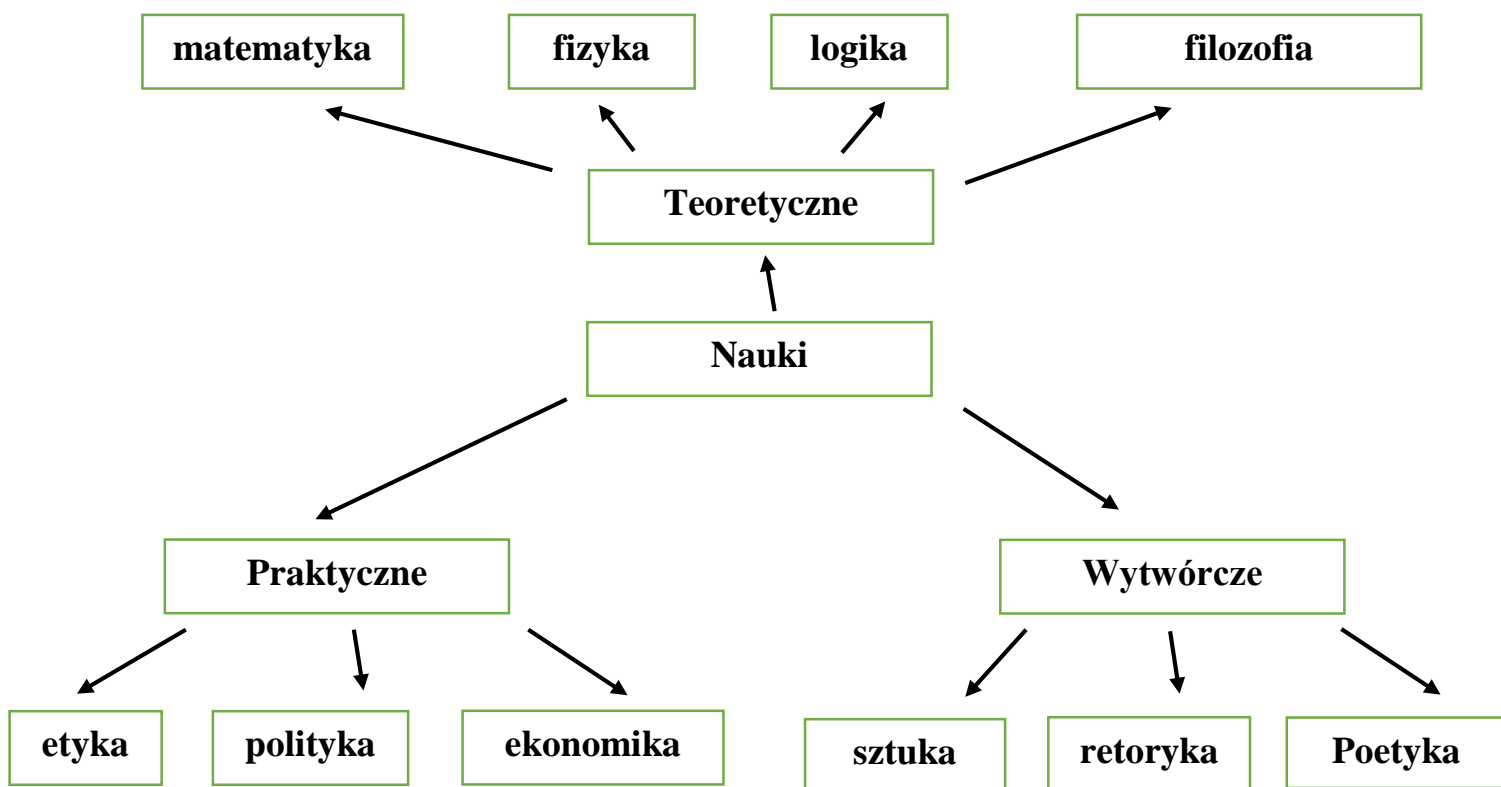
Zapoznaliśmy się z życiem Arystotelesa, teraz czas na zapoznanie się z jego poglądami. Przed wami lektura skróconego tekstu z podręcznika zawierająca najważniejsze elementy nauczania filozofa.

Ćwiczenie 2: Przeczytaj tekst i wykonaj polecenia.

Arystoteles był uczniem Platona jednak odrzucił jego koncepcję idealizmu. Według niego trzeba było skupić się na bytach które istnieją i które możemy zmierzyć i zobaczyć. Według niego celem filozofii było dogłębne zrozumienie świata, który można poddać badaniu i analizie. Uważał, że należy zbadać niezliczoną ilość bytów, aby zrozumieć świat. Takie stanowisko w filozofii nazywamy **realizmem metafizycznym**.

Aby zbadać świat i niezliczoną ilość bytów potrzebna była wszechstronna wiedza, dlatego też Arystoteles dokonał podziału wiedzy, który znacie z początkowych lekcji filozofii. Ku przypomnieniu spójrzmy na schemat klasyfikacji nauk przez Arystotelesa.

Wiedza do jakiej zachęcał Arystoteles powinna być w wydaniu naukowca przechodzeniem od szczegółu do ogółu. Np. Naukowiec badający wiewiórkę musi wiedzieć że wiewiórka zalicza się do rodziny wiewiórkowatych, dalej do rodziny gryzoni dalej do ssaków dalej do zwierząt dalej do przyrody ożywionej itp. Jest to tzw. **metoda indukcji** czyli dochodzenia do wiedzy od szczegółu do ogółu.

Odrzucenie świata idei proponowanego przez Platona i przyjęcie własnego realizmu metafizycznego doprowadziło Arystotelesa do twierdzenia iż każde ciało, każdy byt materialny posiada swoją istotę określony kształt itp. Tę istotę możemy nazwać **SUBSTANCJĄ**, która decyduje że dany przedmiot jest właśnie tym czym jest. Arystoteles wskazywał także na dwoistą naturę substancji. Według niego przedmioty przez nią określone składają się z **FORMY SUBSTANCJALNEJ I MATERII**.

A) **FORMA SUBSTANCJALNA** – określa wewnętrzną budowę i zewnętrzny wygląd rzeczy, jest to nasze zmysłowe odebranie jakiejś rzeczy, widok czegoś.

B) **MATERIA** – jest tworzywem, z którego powstają wszystkie byty. Materia jest bierną i bezkształtną masą z której złożony jest cały świat.

Arystoteles wyróżnił także cztery główne przyczyny istnienia bytu:

1) **Przyczyna materialna** – odpowiada na pytanie z czego coś zostało zrobione (budulec). Np. przyczyną materialną stołu jest drewno.

2) **Przyczyna formalna** – wskazuje według czego jakiego wzoru został zbudowany przedmiot, czyli jaka forma zdecydowała o nadaniu takiej a nie innej postaci materii.

3) **Przyczyna sprawcza** – określa kto jest sprawcą lub wykonawcą tego że konkretna rzecz została wykonana czyli dotyczy twórcy własnego bytu. Np. przyczyną sprawczą stołu jest stolarz.

4) **Przyczyna celowa** – wyjaśnia dlaczego byt powstał i jakie jest jego przeznaczenie. Np. w przypadku stołu jest to przeznaczenie do spożywania posiłku.

- **Ćwiczenie 2:** Na podstawie wiedzy uzyskanej po przeczytaniu fragmentu podręcznika wyjaśnij pojęcia związane z poglądami Arystotelesa zawarte w tabelce.

Pojęcie do wyjaśnienia	Wyjaśnienie pojęcia
Realizm metafizyczny	
Metoda indukcji	
Forma substancjalna	
Materia	
Przyczyna sprawcza	
Przyczyna materialna	
Przyczyna celowa	
Przyczyna formalna	

Uzupełniony tekst tabeli należy wkleić lub przepisać do zeszytu jako część notatki!

Notatkę stanowią zadania przepisane lub wklejone przez was do zeszytu ucznia.

Wykonane ćwiczenia, jak również zapisaną do zeszytu notatkę należy wysłać w formie zdjęcia na podany adres mailowy: rolnikreligia2020@gmail.com

Czas wykonania zadania do 05.05.2020 r. (Wtorek). Życzę powodzenia!